

ניצנים

תוכנית הצהרונס הלאומית
משרד החינוך

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
האגף לחינוך יסודי
האגף לחינוך קדם יסודי

משפחה קהילה ואני

תוכנית העשרה חינוכית

ניצנים בגני הילדים

בתוכנית
משולבים:
ט"ו בשבט
ויום המשפחה

תוכנית ההעשרה שלפניכם מיועדת להפעלה במסגרת צהרוני ניצנים בגני הילדים. התוכנית כוללת מערכי פעילויות יומיים. כל מערך כולל פעילות לפתיחת היום, פעילות העשרה חינוכית ופעילות לסיום היום. בתוכנית משולבים: סיפורים, משחקים, פרויקטים אמנותיים ודיונים קבוצתיים כדי לחזק את הנושא, תוך קידום יצירתיות ופיתוח מיומנויות חברתיות. הפעילויות יתמקדו במתן ביטוי אישי ובחירה לילדים. הילדים שותפים, פעילים, מעורבים ומשפיעים. הנושא המרכזי של תכנית זו הוא:

"משפחה קהילה ואני"

התוכנית "משפחה, קהילה ואני" נבנתה מתוך ההבנה שילדים בגיל צעיר מתחילים לפתח זהות אישית, תחושת שייכות ויכולת לראות את עצמם כחלק ממעגלים רחבים של חיים משותפים. במסגרת התוכנית נעסוק במשפחה כבסיס הראשוני לחיי הילד ונרחיב את המבט אל שכבות קהילתיות נוספות: חברים, שכונה וקהילה רחבה. התוכנית משלבת שיח רגשי, חוויות למידה, יצירה, עבודת צוות ופעילות חברתית, ומאפשרת לילדים להבין כי הם חלק מרשת של קשרים, אחריות וערבות הדדית. לאורך המפגשים, הילדים יגלו כיצד מעגלי החיים שלהם משפיעים עליהם – וכיצד הם עצמם יכולים להשפיע בחזרה, להיות חלק פעיל, תורם ומשמעותי בקהילה.

ידע:

היכרות עם מבנים שונים של משפחה ודרכי ביטוי שונים לשייכות משפחתית. הבנה מהי קהילה: מי מרכיב קהילה, מה תפקידיה וכיצד היא תומכת בחברה. הכרות עם בעלי תפקידים בקהילה (שכנים, אנשי מקצוע, נותני שירות). הבנת הקשר בין היחיד, המשפחה והקהילה – וכיצד מעגלים אלו קשורים בחיי היום-יום.

מיומנויות:

נעודד הקשבה, ביטוי עצמי, סיפור אישי ושיח מכבד. עבודת צוות, תיאום, קבלת החלטות משותפת. נכיר דרכים כיצד מתמודדים עם מצבים חברתיים בתוך המשפחה או בצהרון. נעודד אמפתיה וראיית האחר - הבחנה בין נקודת מבט אישית לנקודות מבט של אחרים.

ערכים:

נעודד שייכות, תחושת בית, ביטחון וחיבור למעגלים חברתיים שונים. נעודד כבוד לשונות וקבלת האחר. ערבות הדדית – עזרה לחבר, תרומה לכיתה, נדיבות ושיתוף. אחריות אישית – בחירה בהתנהגות תורמת ומשפיעה בסביבה הקרובה. חברות ואכפתיות – טיפוח יחסים חיוביים, תמיכה ושמירה על תחושת קירבה. קהילתיות – הבנה שאנו חלק ממה גדול יותר, וכולנו משפיעים זה על זה.

הפרוייקט מבוצע ע"י חברת אקסיומה הישגים בהשכלה
עבור היחידה לתוכניות משלימות למידה, משרד החינוך
תוכן ועיצוב גרפי: הגר אורן

שבוע ראשון

מי אני?

טו בשבט					
יום ה'	יום ד'	יום ג'	יום ב'	יום א'	
אני אחראי לעצמי	אני מבפנים	אני אוהב לעזור	מהו ט"ו בשבט	יוגלה	מפגש פתיחה והתכנסות
ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים
אני והשם שלי	הפוסטר שלי	העץ שמספר עליי	שקית של געגוע	המעגלים שלי	פעילות העשרה חינוכית
טביעת האצבע שלי	כל אחד הוא משהו מיוחד	הביטו על העץ שלי	גדלים כמו העץ	אני אוהב להיות אני	פעילות סיום

למובילים:

*יש לשים לב כאשר נכנסים לקישורים של שירים או סיפורים ביוטיוב במידה ויש פרסומות יש לדלג עליהן לפני הצפייה עם הילדים. אין לאפשר לילדים לצפות בפרסומות

פעילות פתיחה – יוגלה

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לפתיח מוזיקלי יוגלה

קלפי יוגלה

קישור למוסיקה שקטה

מהלך הפעילות:

נפתח את השבוע בפעילות יוגה מרגיעה.

נשמיע את מוסיקת פתיח יוגלה ונבקש מהילדים לשבת על הארץ ליד הכיסאות. ננחה אותם להניח את שתי הידיים משולבות על מושב הכיסא ואת הראש על הידיים. נבקש מהילדים לעקוב אחר ההנחיות ולבצע את התנועות. (הקפידו לדבר בקול רך ושקט).

ננחה את הילדים לעצום את העיניים ונפתח בתרגילים:

"שלוש" - ננחה את הילדים לקחת 3 נשימות איטיות ועמוקות, כאשר אחרי כל שאיפת (הכנסת) אוויר דרך האף, נעצור את הנשימה מספור בלב עד שלוש ואז אט אט נוציא את האוויר.

"שתיים" - עדיין עם עיניים עצומות, נבקש מהילדים לקחת נשימה עמוקה ולמתוח את שתי הידיים למעלה לצדי האוזניים ולספור לאט עד שתיים. כעת נבקש להוריד את הידיים באיטיות ולקחת שתי נשימות עמוקות.

"אחת" - ננחה את הילדים לקחת שוב נשימה אחת עמוקה, להושיט את שתי הידיים ו"לחבק" כל אחד את עצמו חיבוק חזק כאשר הגוף מוטה מעט לפנים.

בתום 3 דק' של נשימות ומתיחות, נראה את קלפי היוגה נזמין את אחד הילדים שמעוניינים להדגים את התנוחות שעל הקלפים.

נחלק אותם לשש קבוצות, ניתן לכל קבוצה קלף אחד – ילדי הקבוצה יתנסו בעצמם בתנוחה. ננחה אותם להשאר בתנוחה מספר שניות, לשחרר וחוזר חלילה. לאחר שכולם התנסו, נעביר את הקלפים בין הקבוצות השונות עד שכולם ביצעו את כל התרגילים.

פעילות יוגלה תסתיים בישיבה מזרחית על הארץ, גב זקוף, עיניים עצומות וחמש נשימות עמוקות.

פעילות העשרה חינוכית –

המעגלים שלי

בפעילות זו נפתח את החודש שלנו בנושא: משפחה קהילה ואני – נכיר לילדים את שלושת מעגלי החיים: **אני – המשפחה שלי – הקהילה שלי** נעודד תחושת שייכות וביטחון וניצור סקרנות והתרגשות לקראת החודש הקרוב.

עזרים:

גיר

מהלך הפעילות:

נזמין את הילדים לשבת במעגל גדול. נספר כי היום אנו מתחילים חודש מיוחד. חודש שבו נדבר על מי אני, על מי קרוב אליי, ועל מי שחי סביבי. המובילים יעמדו במרכז המעגל ושאלו: מי עומד כאן במרכז? לאחר תשובת הילדים נאמר: כמו שאני עכשיו במרכז - באמצע כל אחד מכם הוא המרכז של החיים שלו.

המובילים יכולים לצייר על הארץ בעזרת גיר שלושה מעגלים.

המעגל הראשון הוא – **אני**

המובילים יזמינו ילד אחד שמעוניין לעמוד במרכז. ואז נאמר: זה אני.

לי יש גוף, רגשות, מחשבות, רצונות ודברים שאני אוהב. נשאל את הילד שבמרכז: האם יש משהו שאתה יכול לספר לנו שאתה אוהב בעצמך? נאפשר למספר ילדים שמעוניינים לומר לחברים מה הם אוהבים בחבר.

המשפחה שלי

נזמין שניים או שלושה ילדים שיעמדו סביב הילד שבמרכז. (או להשאיר את האמצע ריק)

ואז נשאל?

מי האנשים הקרובים אליי ביותר? - המשפחה שלי הם שומרים עליי, אוהבים אותי, ומכירים אותי טוב.

נזמין את כלל החברים המעוניינים לספר על החברים במשפחה שלהם בקצרה.

קעת נעבור למעגל השלישי – הקהילה שלי
נזמין עוד ילדים שיצטרפו ויצרו מעגל רחב.

ונספר:

מעבר למשפחה, יש עוד אנשים שחיים איתנו:
חברים בגן והמשפחות שלהם, צוות הגן, שכנים, מכרים ועוד.

קעת נחבר את המעגלים ונספר:

כולנו חיים בתוך מעגלים.

כשאני מרגיש טוב – זה משפיע על המשפחה.

וכשכולנו מתנהגים בצורה נעימה ומתחשבת – זה משפיע על החיים שלנו בקהילה.

נזמין את כל הילדים להחזיק ידיים במעגל גדול

ונאמר: אנחנו שונים – אבל כולנו מחוברים.

ובחודש הקרוב נלמד איך להיות טובים לעצמנו, למשפחה שלנו ולקהילה שלנו.

פעילות סיום – אני אוהב להיות אני

מהלך הפעילות:

נשחק משחק בתנועה: "מי אני?"

המובילים יאמרו תכונות שונות ויזמינו את הילדים שמזדהים עם המשפט שאמרו לקום

ולהציג את התכונה שנאמרה בדרך שלהם.

מצורפת רשימת תכונות לנוחיותכם

הוסיפו לה כרצונכם מתוך הכרותכם עם הילדים.

- בסוף הפעילות נספר לילדים
כי מחר נציין את חג ט"ו בשבט.

תכונות רגשיות:

לפעמים שמח , לפעמים עצוב
מתרגש מדברים קטנים
נעלב בקלות
צריך חיבוק כשקשה
אוהב לעודד אחרים
מתגעגע מהר
מתאכזב אבל מתגבר
מרגיש גאווה כשמצליח

תכונות חשיבה:

סקרן ושואל שאלות
אוהב לדעת איך דברים עובדים
חושב לפני שפועל
לפעמים מתבלבל
מוצא פתרונות בדרך שלו
מדמיין סיפורים
שם לב לפרטים קטנים
לומד מטעויות

תכונות חברתיות:

אוהב לשחק עם חברים
צריך זמן לבד לפני משחק
משתף חברים
לומד לבקש תור
עוזר כשמבקשים
יודע לבקש סליחה
מקבל חברים חדשים לאט

תכונות גוף ותנועה:

אוהב לזוז הרבה
אוהב לקפוץ ולטפס
חזק ומהיר
מתעייף מהר
אוהב לרקוד

תכונות יצירה ודמיון:

אוהב לצייר
אוהב לבנות
ממציא משחקים
משחק בדמיון
שר לעצמי

פעילות פתיחה – מהו ט"ו בשבט?

למובילים- כמה מילים על ט"ו בשבט:

(מתוך הפורטל לעובדי הוראה/ המרחב הפדגוגי)

מקור החג: ראש השנה לאילנות.

ט"ו בשבט מבשר התחלה של שנה חדשה לפירות האילן. ראש השנה לאילנות נקבע בחודש שבט, חודש שבו העצים מחדשים את פריחתם ואת הבשלת פירותיהם.

ט"ו בשבט הוא היום הקובע את סיומה של שנה אחת ואת תחילתה של שנה אחרת. יום זה הוא נקודת ציון שעל פיה קובעים את מניין שנות הפרי והפרשת תרומות ומעשרות. לכן, פירות שחנטו (החלו להבשיל) לפני ט"ו בשבט נחשבים לפירות של השנה שעברה, ופירות שחנטו אחרי ט"ו בשבט נחשבים לפירות של השנה החדשה.

עזרים:

מחשב / רמקולים / מקרן

קישור לסרטון הסבר קצר וחביב על ט"ו בשבט

מהלך הפעילות:

נשאל את הילדים מי יכול לספר לנו מה הם יודעים על חג ט"ו בשבט? למי חוגגים?

נצפה עם הילדים בסרטון הקצר המספר על חג ט"ו בשבט ונספר כי היום נכיר סיפור מקסים המחבר בין הדורות. נסביר:

במשפחה יש כמה דורות:
הילדים בגן הם דור הילדים
ההורים הם דור ההורים
סבא וסבתא הם דור הסבים.

פעילות העשרה חינוכית –

שקית של געגוע

מאת: רות קלדרון איירה: תמר לב

הכנה מראש:

הספר "שקית של געגוע" מחבר בין הדורות עם סיפורים מיוחדים על הדרך בה היו חוגגים את החגים, אם יש באפשרותכם תוכלו להזמין סבא או סבתא לצהרון שירצו לספר לילדים על מנהגים שונים בחג כשהם היו רק ילדים קטנים.

על הספר: (ספריית פיג'מה)

בט"ו בשבט מקבלת רבקה מסבא שתיל של עץ תפוז. רבקה שומעת מסבא על הדרך המיוחדת שיהודי בולגריה חגגו בה את ט"ו בשבט ומצטרפת לחגיגה שעברה מדור לדור. סיפור גדוש באהבת הצומח והארץ.

עזרים:

הספר "שקית של געגוע"

קישור לסיפור "שקית של געגוע"

נפתח את המפגש ונשאל את הילדים מה דעתם על שמו של הספר אותו אנו עומדים לקרוא,

שקית של געגוע? האם אפשר לשים געגועים בתוך שקית? למה מתכוונים?

מה אפשר לשים בשקית אם מתגעגעים?

נספר לילדים מי כתבה ומי איירה את הספר.

לפני שנקריא את הסיפור נספר כי בסיפור משולבים מילים בשפת הלדינו שהיא שפה יהודית

עתיקה שדיברו יהודית ספרדיים כאשר לא גרו עדיין בארץ ישראל.

אנשים שעלו מארצות אלו המשיכו לפעמים לדבר בשפה זו.

נקריא לילדים את הסיפור. הסיפור המוקלט מאד מיוחד ומומלץ להשמיע אותו לילדים.

לאחר הסיפור אפשר לשוחח עם הילדים – **הנה רעיונות לשיח מתוך ספריית פיג'מה.**

איך כדאי לקרוא? – האיורים מעצימים את חוויית הקריאה ותורמים להבנת הסיפור.
כך, למשל, בעמוד 6 כתוב: "הזמן חלף כמו שזמן חולף לילדים ולעצים"
ובאיורים ניתן לראות כיצד רבקה והעץ גדלים זה לצד זה.

הקראת הסיפור בקבוצה קטנה תוך עלעול בעותק האישי מאפשרת תיווך, הכוונה והעצמת החוויה.

מה קורה בסיפור? – לאחר ההקראה רצוי לוודא הבנה של הסיפור ברובד הראשוני של המסר הגלוי, הקשור לעץ, ולשאל: מה נתן סבא לרבקה? מה היא ואבא עשו בשתיל? מה הוא היה צריך כדי לגדול?

ט"ו בשבט – אפשר לשאול שאלות הנוגעות לט"ו בשבט ולרענן יחד את הזיכרון: מה חוגגים בט"ו בשבט? מה אוכלים בט"ו בשבט? למה קוראים לחג ט"ו בשבט?

ט"ו בשבט והקשר לארץ ישראל – כדאי להסביר שנהוג לנטוע עצים בט"ו בשבט, אך בימים שיהודים לא חיו בארץ ישראל והיו פזורים בארצות אחרות, הם נהגו לאכול בט"ו בשבט מפירות הארץ, לשיר שירים ולספר סיפורים על ארץ ישראל וכך שמרו על קשר לארץ גם כשהיו רחוקים ממנה.

שקית של געגוע – אפשר לשאול: מתי מתגעגעים? מדוע, לדעתכם, השקית נקראה "שקית של געגוע"? למה התגעגעו היהודים שהתגוררו בארצות רחוקות?

לאחר קריאה חוזרת בסיפור, אפשר להרחיב ולשאל: האם קרה לכם שהתגעגעתם? מתי? למה? מה עשיתם? מה הייתם מכניסים ל"שקית הגעגוע" שלכם? חיבוק מאימא או מאבא? עוגיות של סבתא? ואולי שיר ששרים לכם לפני השינה?

- אפשר להזמין את סבא או סבתא להתארח בגן ולספר על ילדותם.
- העץ גדל ורַבְּקָה גדלה, אפשר להזמין את הילדים לספר כיצד הם גדלו והשתנו ואפשר לשוחח על פעולות שהילדות והילדים יכולים לעשות ולא יכלו לעשות בעבר.

פעילות סיום – גדלים כמו העץ

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור למוסיקת טבע נעימה

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש ונזכיר כי היום למדנו על עצים וט"ו בשבט.
עכשיו נשחק משחק קטן בו כל אחד מאיתנו הוא עץ קטן שגדל.

נזמין את הילדים להתחיל בתנוחה נמוכה, רגליים וידיים אסופות ("זרע קטן").
בעזרת משפטים שקטים המובילים ינחו את הילדים:
שורשים – הילדים מכופפים רגליים, מניחים ידיים על הקרקע
גזע – מתיישרים לאט, מיישרים גב
ענפים – מרימים ידיים לאט
עלים ופירות – פותחים אצבעות, מנפנפים קלות, מחזיקים בכאילו פרי קטן

נזמין כל ילד לומר משהו טוב שקרה לו היום ("פרי קטן" של היום שלו)
נשמיע מוסיקה שקטה ברקע וניקח כמה נשימות עמוקות.

פעילות פתיחה- אני אוהב לעזור

עזרים:

קוביית משחק

מהלך הפעילות:

לעזור לאחרים זה דבר נפלא שנותן גם לנו הרגשה טובה.
נזמין את הילדים המעוניינים להשתתף לפי התור להטיל את הקובייה על הארץ
לפי המספר שיצא בקובייה נבקש מהילדים לבחור חברים.
לדוגמה: יצא לי המספר 2.
אזמין שני חברים ואומר לכל אחד במה אני יכול לעזור להם.
אפשר גם לבקש מהחברים להשיב ולומר במה הם יכולים לעזור לאחרים.

פעילות העשרה חינוכית –

העץ שמספר עלי

עזרים:

בריסטול עבה או קרטון ממוחזר (A3)
גזעי עצים דקים או ענפים מהטבע (מחצר הצהרון)
חוטי צמר או חוטי קנבס
צבעי גואש
ספוגים קטנים או מברשות רחבות
דבק פלסטי או דבק סטיק
עלים, זרעים, תרמילים, קליפות (מהטבע)
טושים עבים
מבחר חומרי יצירה שיש בצהרון

מהלך הפעילות:

היום כל ילד יצור עץ אישי שמספר עליו:
שורשים – מי נותן לי כוח
גזע – מי אני

ענפים ופירות – מה אני יודע, מה אני אוהב ומה אני רוצה להיות כשאהיה גדול.

נפתח את המפגש ונספר כי בט"ו בשבט אנחנו חוגגים לעצים.
אבל כל עץ הוא שונה – ויש לו סיפור.
גם לכל אחד מכם יש סיפור של גדילה.
איך נולדתם ואיך לאט לאט גדלתם והתפתחתם.
נציג בפני הילדים תמונה של עץ עם שורשים גלויים ונשאל:

"מה עוזר לעץ לגדול?"
"מי עוזר לנו לגדול?"

נתחיל את יצירת העץ שלנו:

השורשים – חיבור לקרקע

הילדים בוחרים איזה חומרים שירצו
ומדביקים אותם בתחתית הדף כשורשים.

אפשר לשוחח בזמן העבודה שהשורשים הם האנשים שנותנים לי כוח.

כעת נכין את הגזע – הגוף והלב

הילדים יבחרו כיצד לצבוע או ליצר את הגזע
ויצבעו סביבו בספוג או עם מכחול עבה

"הגזע מחזיק את כל העץ – כמו הגוף שלנו"

הענפים והעלים – מה גדל בי

נזמין את הילדים לצייר ענפים ולהדביק עלים, זרעים, פירות קטנים שאספתם בחצר הצהרון.

אם הילדים מעוניינים המובילים יכולים לסייע בכתיבת משפטים קצרים שהילדים בוחרים:

"אני אוהב"...

"אני טוב ב"...

"אני רוצה לגדול להיות"...

פעילות סיום – הביטו על העץ שלי

עזרים:

מחשב / רמקולים

[קישור למוסיקת רקע נעימה מהטבע](#)

מהלך הפעילות:

נזמין את הילדים למפגש נשמיע את המוסיקה השקטה ונזמין את הילדים שמעוניינים להציג את העץ שלהם ולספר על הקשר ביניהם ובין העץ שיצרו. אנא התאימו פעילות זו לגילי הילדים בצהרון שלכם.

פעילות פתיחה – אני מבפנים

מהלך הפעילות:

נפתח את היום במשחק קצר ושקט. על העולם פנימי, המחשבות, הרצונות והבחירה האישית של כל אחד מאיתנו. נזמין את הילדים לחשוב על משהו שמשמח אותם או שמדאיג אותם משהו שהם חושבים עליו או מרגישים בתוך הלב, נזמין אותם לשתף באופן מילולי או בתנועה (לא חובה לדבר).

פעילות העשרה חינוכית - הפוסטר שלי

עזרים:

חצאי בריסטולים לבנים או גליונות נייר גדולים

ירחונים צבעוניים

מספריים

צבעי פסטל

טושים

דבק סטיק

מדבקות שונות

פונפונים

אביזרי יצירה מגוונים

שיש בצהרון

מהלך הפעילות:

כל אחד מאיתנו הוא מיוחד במינו.

אנחנו דומים, כולנו בני אדם, יש לנו עיניים, אוזניים, פה ועוד,

אבל כולנו שונים ומאד מיוחדים.

כל אחד מאיתנו גר בבית אחר או בסביבה אחרת

היום כל ילד יוכל ביצירה חופשית ליצור משהו שמייצג אותו

לאו דווקא דמות אלא באופן כללי, תנו לילדים רעיונות

אולי להכין מחומרים שונים את הבית שלנו, או החדר שלנו או בעל חיים שיש לנו

או דברים שאהובים עלינו.

נאפשר לילדים לבחור תמונות ליצירת קולאז' מתוך עיתונים כדי להמחיש את הדברים.

נחלק לכל ילד חצי בריסטול גדול ונניח על השולחנות מבחר חומרי יצירה.

ננחה את הילדים למלא את הפוסטר במידע על עצמם בכל דרך שיראו לנכון

(כגון שם, גיל, צבע אהוב, בעל חיים אהוב, תחביבים ועוד)

לאחר שהפוסטר שלהם מוכן הזמינו ילדים שמעוניינים לשתף את הפוסטר שלהם עם החברים

ולהסביר מה מייחד אותם.

* מוזמנים לערוך תערוכה נפלאה של עבודות הילדים ולתת להם מקום של כבוד
בצהרון. אפשר להזמין את המשפחות לצפות בתערוכה.

פעילות סיום - כל אחד הוא מיוחד

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לשיר "אתה משהו מיוחד"
מילים: רוני נדלר לחן: רוני נדלר ורועי כהן
מילות השיר מופיעות בתחתית הסרטון

מהלך הפעילות:

נסיים את היום בהקשבה לשיר מקסים המספר על ייחודיות של כל ילד וילדה. מילות השיר מופיעות בתחתית הסרטון ביוטיוב. תוכלו להקריא לילדים את המילים לפני ההאזנה לשיר. אפשר לעשות סיבוב בין כל הילדים שיאמרו כל אחד על עצמו במה הם מיוחדים ולסיום להקשיב שוב לשיר ולהצטרף בפיזמונים. אפשר לסיים את היום בריקוד חופשי קצבי לצלילי השיר.

פעילות פתיחה – אני אחראי לעצמי

הכנה מראש:

פיזור תחנות קטנות ברחבי הצהרון

עזרים:

קופסה עם צעצועים קטנים
גרביים / צעיף
כוסות פלסטיק
דפים וטושים
קוביות / פאזל פשוט

מהלך הפעילות:

נפתח את היום בפעילות איתה נחזק את תחושת "אני יכול"
נעודד עצמאות בפעולות יומיומיות

נזמין את הילדים לשבת במעגל ונשאל בקול נעים:
מי רוצה לספר לי מה אתם כבר יודעים לעשות לבד?

למשל: מי יכול לשטוף ידיים לבד?
מי יודע לנעול נעליים / לסדר צעצועים / לבחור משחקים לבד?

לאחר שהקשבנו לילדים נשקף בחזרה:
"כל אחד מכם יודע לעשות דברים לבד.
לפעמים זה קל, ולפעמים צריך להתאמן – וזה בסדר"

כעת נשחק משחק הנקרא: "משימת אני יכול"

*למובילים: חשוב... לא למהר לעזור, לא להשוות בין ילדים,
לחזק את המאמץ, לא רק הצלחה
ולאפשר בחירה חופשית.

נספר לילדים כי הכנו ברחבי הצהרון היום משימות קטנות
כל אחד בוחר משימה אחת שהוא מרגיש שהוא יכול לעשות לבד.
הילדים מסתובבים ובוחרים תחנה אחת או יותר, בקצב אישי.

דוגמות למשימות בתחנות:
לסדר צעצועים בקופסה
לערום כוסות
ללבוש ולהוריד צעיף
לשרוך נעליים
לצייר ציור קטן לבד
לבנות מגדל קטן מקוביות

*הוסיפו תחנות נוספות בהתאם לגילי הילדים בצהרון שלכם.
חשוב להמנע מתיקון או התערבות. "אני יכול"
זה אומר: אני עושה לגמרי לבד.
אפשר להתבונן ולעודד במילים (אני רואה שאתה מנסה)
לאחר שסיימנו בתחנות נזמין את הילדים שוב לשבת במעגל ונשאל:

איך הרגשתם כשעשיתם משהו לבד?
מה היה לכם קל?

"כשאנחנו מנסים – אנחנו לומדים.
וכשאנחנו לומדים – אנחנו יכולים"

פעילות העשרה חינוכית -

אני והשם שלי

בפעילות זו נעודד את חיזוק זיהוי השם ויצירת האותיות שיפור מוטוריקה עדינה באמצעות גזירה והדבקה נעודד ביטוי עצמי ויצירתיות. לצעירים מאד זו הזדמנות להכיר את האותיות המרכיבות את שמם המובילים מוזמנים לסייע בכתיבת האותיות (בדפוס)

עזרים:

דפי בריסטול
דבק פלסטי
פונפונים בצבעים ומרקמים שונים
טושים
מדבקות שונות
ירחונים ועיתונים
מספריים

מהלך הפעילות:

הילדים שיודעים לכתוב את שמם מוזמנים לכתוב את שמם בגדול על נייר הבריסטול. לצעירים אפשר לסייע בכתיבת השם. הזמינו את הילדים לעבור עם דבק על קווי האותיות ולהדביק חומרים שונים בצבעים מגוונים על מנת ליצור את השם הייחודי שלהם. הניחו על השולחנות מבחר ירחונים ציבעוניים ועיתונים כדי שיגזרו מהם אותיות התואמות לשמם. אפשר להם לקשט את הקולאז' בצבעים, מדבקות או ציורים. אפשר לתלות את היצירות לתצוגה.

פעילות סיום – טביעת האצבע שלי

טביעות אצבע הן ייחודיות לכל אדם, מה שהופך אותן לדרך מצוינת ללמד את הילדים על הייחודיות שלהם. פעילות זו לא רק עוזרת לילדים להעריך את ייחודם, אלא גם מחזקת את הדימוי והיצירתיות של כל אחד ואחד מהם.

הכנה מראש:

להכין מספר קעריות קטנות עם צבעי גואש שונים (סמך בלי לדלל במים)

עזרים:

קעריות עם מעט צבעי גואש שונים
דף בריסטול לכל ילד
טושים
מגבונים

מהלך הפעילות:

לסיום היום, נספר לילדים על הייחודיות של טביעת האצבע של כל אחד מאיתנו לאף אחד בעולם אין טביעת אצבע כמו שלנו. נבקש מהילדים להתבונן על האגודל שלהם ואחר כך להתבונן אל אגודלים של חברים ולראות את השוני והייחודיות של כל אחד.

נזמין את הילדים לשולחנות העבודה כשליד כל ילד נניח דף בריסטול לבן. נזמין את הילדים שניים בכל פעם לטבול את האגודל שלהם במעט צבע גואש ולשוב לדף שלהם

להטביע את טביעות האצבע שלהם כמה פעמים שירצו על הדף. לאחר שסיימו ינגבו את הצבע בעזרת מגבון. בעזרת הטושים הצבעוניים נזמין אותם להמשיך את הציור של טביעות האצבעות שלהם ולהפוך אותן לחלק מציור גדול יותר.

שימו לב להראות לילדים כיצד מטביעים חותמת אצבע בלחיצה קלה בלי "למרוח" את האצבע על גבי הנייר.

שבוע שני

אני וחברים

יום ה'	יום ד'	יום ג'	יום ב'	יום א'	
מי צריך חברים?	חבורת הצלילים	שמים לב	ארגז הדמיון	יוגלה	מפגש פתיחה והתכנסות
ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים
צל בצבעים	הצל שלנו	שרים עם חברים	"חברים הכי טובים"	מהי חברות?	פעילות העשרה חינוכית
שרשרת החברות	משחקים ביחד	כדור החברות	מה חבר טוב היה עושה עכשיו?	להקשיב לחבר	פעילות סיום

פעילות פתיחה – יוגלה

עזרים:

מחשב / רמקולים

קלפי יוגלה

[קישור למוסיקה שקטה](#)

מהלך הפעילות:

נפתח את השבוע בפעילות יוגה מרגיעה.
נשמיע את מוסיקת פתיח יוגלה ונבקש מהילדים לשבת על הארץ ליד הכיסאות.
ננחה אותם להניח את שתי הידיים משולבות על מושב הכיסא ואת הראש על הידיים.
נבקש מהילדים לעקוב אחר ההנחיות ולבצע את התנועות. (הקפידו לדבר בקול רך ושקט).

ננחה את הילדים לעצום את העיניים ונפתח בתרגילים:

"שלוש" - ננחה את הילדים לקחת 3 נשימות איטיות ועמוקות,
כאשר אחרי כל שאיפת (הכנסת) אוויר דרך האף, נעצור את הנשימה
נספור בלב עד שלוש ואז אט אט נוציא את האוויר.

"שתיים" - עדיין עם עיניים עצומות, נבקש מהילדים לקחת נשימה עמוקה
ולמתוח את שתי הידיים למעלה לצדי האוזניים ולספור לאט עד שתיים.
כעת נבקש להוריד את הידיים באיטיות ולקחת
שתי נשימות עמוקות.

"אחת" - ננחה את הילדים לקחת שוב נשימה אחת עמוקה,
להושיט את שתי הידיים ו"לחבק" כל אחד את עצמו חיבוק חזק כאשר הגוף מוטה מעט לפנים.

בתום 3 דק' של נשימות ומתיחות, נראה את קלפי היוגה
נזמין את אחד הילדים שמעוניינים להדגים את התנוחות שעל הקלפים.

נחלק אותם לשש קבוצות, ניתן לכל קבוצה קלף אחד – ילדי הקבוצה יתנסו בעצמם בתנוחה.
ננחה אותם להשאר בתנוחה מספר שניות, לשחרר וחוזר חלילה.
לאחר שכולם התנסו, נעביר את הקלפים בין הקבוצות השונות
עד שכולם ביצעו את כל התרגילים.

פעילות העשרה חינוכית – מהי חברות?

עזרים:

חוטי פלסטיק צבעוניים
חרוזים גדולים (בטיחותיים)
סרטי בד או חוט גומי עגול
מספריים (למובילים)
קופסאות קטנות לחרוזים

מהלך הפעילות:

נזמין את הילדים לשבת במעגל ונספר
כי השבוע נדבר על משהו מאוד חשוב – מהי חברות?
שאלות לדוגמה:
מה זה חבר בעיניכם?
איך מרגישים כשיש חבר?
מה חברים עושים יחד?
איך יודעים שמישהו הוא חבר שלנו?
למה אתם חושבים שחשוב שיהיו לנו חברים?
המובילים ישקפו את התשובות וידגישו שאין תשובה אחת נכונה.

לחיזוק תחושת השייכות ועידוד קשר חברי נכין את צמידי החברות שלנו.
נסביר כי כמו שצמיד עשוי מהרבה חרוזים – גם חברות בנויה מהרבה דברים קטנים.
רצוי לערוך את הפעילות הזו בקבוצות קטנות. לאחר השיח להזמין את הילדים לשחק ולהזמין לשולחן העבודה בכל פעם קבוצה של עד חמישה ילדים.

נכין על השולחנות – חוטים, קעריות עם חרוזים גדולים.
כל ילד מקבל חוט שהמובילים השחילו חרוז אחד וקשרו אותו בקצה.
לפי הסדר נזמין את הילדים להשחיל בכל פעם חרוז נוסף
כאשר לפני כל חרוז שהילד משחיל, נזמין אותם לחשוב על מילה
שעזרת לנו להיות חברים טובים ונשחיל חרוז.
(עזרה / חיוך / הקשבה / סובלנות)
הילדים ישחילו חרוז אחד לכל תכונה.
כמובן שהילדים מוזמנים לבחור את התכונות בעצמם.
לצעירים אפשר לסייע מעט.
(טרומ טרום – נגביל לשלושה חרוזים)
כאשר הצמידים מוכנים המובילים יסייעו בקשירת וסגירת הצמיד.

נאפשר לבחור:
לענוד על היד או לתת לחבר או חברה במתנה.

פעילות סיום – להקשיב לחבר

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לשיר שמח – חברים טובים

מהלך הפעילות:

נשחק משחק לחישות. נזמין את הילדים לשבת במעגל. המובילים ילחשו מילה לילד הראשון שלצידם והילדים מעבירים את המילה בלחישה. נקפיד על מילים טובות הקשורות לחברות.

לדוגמה:

ביחד

חיוך

לשתף

עזרה

סבלנות

הקשבה

בתום המשחק נשוחח:

מה עזר לנו לשמוע?

מה קורה כשלא מקשיבים?

האם זה נעים כשמקשיבים לי?

נסיים בריקוד חופשי, נזמין את הילדים לרקוד בזוגות, שלישיות, מעגל

העיקר לצרף כמה שיותר חברים.

פעילות פתיחה – ארגז הדמיון

הכנה מראש:

ארגז קרטון ללא סממנים חיצוניים

עזרים:

ארגז קרטון
כמה חפצים פשוטים (לא כולם חייבים להיות קשורים ישירות לחברות)
דוגמות לחפצים:
בובה קטנה
לב / מדבקה
כדור קטן
צעף
כף
קובייה

מהלך הפעילות:

המובילים יציגו את הארגז ויאמרו בקול שקט:

יש לי כאן ארגז מיוחד... ארגז הדמיון.
בפנים יש דברים שיכולים לעזור לנו להבין מה זה חברים טובים.

נשאל את הילדים:

מה אתם חושבים שיש בפנים?
האם ארגז יכול לעזור לחברים?
איך חפץ יכול להיות חבר?
כעת המובילים יוציאו בכל פעם חפץ אחר וישאלו:

איך החפץ הזה יכול לעזור לחבר?
מה חבר טוב יכול לעשות עם זה?
לדוגמה:

כדור - משחקים יחד
צעף - מחמם, דואג שלא יהיה לו קר
בובה – מרגיעה ומנחמת
לב - אני אוהב / מתחשב

לסיום נסגור את הארגז ונאמר:
עכשיו, כשפתחנו את הדמיון שלנו,
נשמע סיפור על חברים טובים ונראה אם הם עושים דברים דומים.

פעילות העשרה חינוכית –

חברים הכי טובים

• מאת: לינדה שרה

איורים: בנג'י דיוויס תרגום: ראובת ניצן

על הספר: (מתוך ספריית פיג'מה)

בֶּרֶט וארצ'י הם החברים הכי טובים. בכל יום הם עולים יחד לגבעה ומשחקים בארְגְזי הקרטון שלהם. מה קורה כשילד שלישי מנסה להצטרף לחבורה? חברים הכי טובים הוא סיפור מלא רגש על התמודדות עם משברים ועל חברות אמיצה.

עזרים:

הספר "חברים טובים"
מחשב / רמקולים

מהלך הפעילות:

נציג בפני הילדים את כריכת הספר ונשאל לדעתם על מה מסופר בסיפור.

איפה הגבעה הזאת נמצאת? מה אתם חושבים שקורה שם למעלה?

נספר להם מה שמו של הסיפור ומי כתב ואייר אותו.

נקריא לילדים את הסיפור.

בתום קריאת הסיפור נפתח בשיח:

איך לדעתכם הרגיש ברט כששון הצטרף למשחק?

האם גם לכם קרה ששיחקתם עם חבר או עם חברה וביקשו להצטרף אליכם?

האם ביקשתם פעם להצטרף לילדים אחרים?

אפשר לבקש מהילדים רעיונות איך לדעתם כדאי להגיב שחבר או חברה

מבקשים להצטרף אלינו למשחק.

פעילות סיום –

מה חבר טוב היה עושה עכשיו?

עזרים:

בובות כף יד (לא חובה)

מהלך הפעילות:

נזמין את הילדים לשבת במעגל.

המובילים יציגו בכל פעם מצב קצר מהחיים בצהרון ואז ישאלו:

מה חבר טוב יכול לעשות כאן?

מצבים לדוגמה:

חבר רוצה לשחק ואתה כבר משחק לבד

חבר נפל ובוכה

שני חברים משחקים וחבר שלישי רוצה להצטרף

שני ילדים רוצים את אותו צעצוע

חבר יושב לבד כשכל שאר החברים משחקים

חבר שמח ומראה ציור

נזמין את הילדים להציע פתרונות.

נסכם כי אין פתרון אחד נכון

יש הרבה דרכים להיות חבר טוב.

פעילות פתיחה – שמים לב

מהלך הפעילות:

נזמין את הילדים לעמוד במעגל.

המובילים יתחילו בתנועה פשוטה: קפיצות במקום, טפיחה על הברכיים, סיבוב קטן.

כל ילד מחקה את התנועה של הילד שלפניו.

נסביר כי בתום כל סיבוב כל ילד ימציא תנועה משלו

והחברים צריכים לחקות.

אפשר להתחלק לזוגות והילדים יכולים לבחור חבר ולבצע תנועה יחד.

נדגיש: חברות היא להיות ביחד, לשים לב אחד לשני ולעזור להצליח יחד.

פעילות העשרה חינוכית –

שרים עם חברים

עזרים:

מחשב / רמקולים / מקרן

קישור לשיר חברים טובים

מילים: אהוד מנור לחן: צוף פילוסוף

מהלך הפעילות:

היום נכיר שיר חדש ודרכו נפתח שיח חברתי ורגשי, נחזק את ערך החברות ונעודד הקשבה פעילה למילים ולמסר.

נזמין את הילדים לשבת במעגל ונפתח בשיח רגוע:

מה זה בעיניכם חבר?
איך מרגישים כשיש חבר טוב?
מה חבר טוב יכול לעשות כדי שהחבר או החברה שלו יהיו שמחים?
ומה אפשר לעשות כאשר רואים חברים עצובים?

חברות היא קשר מיוחד.
היום נכיר שיר שמספר על חברים טובים.

נבקש מהילדים להקשיב בשקט בפעם הראשונה
בתום ההאזנה הראשונה נבקש מהם לספר במילים שלהם על מה הם שמעו שמסופר בשיר.

קעת נשמיע את השיר בפעם השנייה ונבקש שינסו לשמוע איזה דברים חברים עושים יחד
בשיר.

איך הרגישו החברים בשיר?
האם היה רגע בשיר שהזכיר לכם משהו שקרה לכם עם חבר?

יש הרבה דרכים להיות חבר טוב,
ולכל אחד זה מרגיש קצת אחרת.

נזמין כל ילד וילדה (מי שמעוניין) לומר פעולה אחת של חברות טובה בעיניהם.

לסיום נשמיע את השיר שוב וננסה לשיר ביחד.

פעילות סיום – כדור החברות

עזרים:
כדור רך

מהלך הפעילות:

נעמוד במעגל גדול.

המובילים ימסרו את הכדור לילד ויאמרו מילה טובה או משפט נעים שאפשר לומר לחברים. ממשיכים למסור את הכדור לכל שאר החברים עם מילים טובות או משפטים טובים עד שהכדור עבר אצל כל החברים.

פעילות פתיחה – חבורת הצלילים

מהלך הפעילות:

נזמין את הילדים ליצור יחדיו תזמורת חברים.

כל ילד בוחר צליל גוף (טפיחה על הברכיים, רקיעת רגל, מחיאת כף, נקישת אצבעות) או קול קצר (צחוק, לחישה, צליל מצחיק).

ניצור יחדיו סימפוניה של צלילים לפי תורות, מתחילים אחד-אחד. כשחברים משתפים פעולה, נוצרת חוויה מהנה ומיוחדת.

פעילות העשרה חינוכית –

הצל שלנו

בפעילות זו נעודד התבוננות ומיומנויות פרטים
חיזוק קשר בין חברים ותחושת שייכות
פיתוח ביטוי יצירתי ומוטוריקה עדינה.

עזרים:

קיר חלק (כמו בתמונה)
אור טבעי או פנס או מנורה להדגשת הצל
דפי ציור גדולים A3
עפרונות
טושים

מהלך הפעילות:

היום נעקוב בציור אחרי קווי המתאר (הקווים החיצוניים של פניו) של החברים שלנו,
נסה לשים לב לפרטים הכי מיוחדים בהם.

נזמין את הילדים להתחלק לזוגות.
אפשר לקיים את הפעילות בחלוקה לקבוצות של ארבעה זוגות בכל פעם.
המובילים תולים על הקיר 4 דפי A3 במרחק סביר האחד מהשני.
בעזרת פנס או מנורה או אור טבעי הנכנס דרך החלון ומסייע להטיל צל על הנייר
יזמינו המובילים את הילדים להחליט מי מצייר ראשון – הילד שנבחר שיציירו את הצל שלו
נעמד בפרופיל ליד הקיר כאשר האור מאיר כך שרואים את הפרופיל שלו על הנייר.
הילדים שמציירים, בעזרת עיפרון יעברו על קווי המתאר של הצל.

(לצעירים יותר אפשר לעשות זאת על שולחן ולא על הקיר.)

כשכל קבוצה מסיימת רישמו על הדפים את שם הצייר ושם המצויר.

נמשיך בפעילות זו מחר.

פעילות סיום – משחקים ביחד

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לשיר "מול המראה" אריאלה סביר

מהלך הפעילות:

הילדים מתחלקים לזוגות:

נשב האחד מול השני

ונשחק במשחק המראה לצלילי השיר.

נסכם בסוף המשחק כי חברות היא להקשיב, לשים לב ולהיות יחד בצורה נעימה ובטוחה.

פעילות פתיחה – מי צריך חברים?

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש בבדיקת נוכחות כאשר הפעם

כל ילד וילדה שיקראו בשמם במקום לאשר את המצאותם יאמרו

מי לדעתם צריך חברים.

(אנחנו, ההורים שלנו, צוות הצהרון, סבא וסבתא ועוד)

נסכם כי שיש חברים זו הרגשה מאד נעימה ומשמחת.

פעילות העשרה חינוכית – צל בצבעים

עזרים:

הדפים עם קווי המתאר של החברים שהכנו אתמול
צבעי עיפרון
טושים
לורד שחור
מספריים
ירחונים צבעוניים
דבק סטיק

מהלך הפעילות:

היום נמשיך את העבודה שעשינו אתמול ונהפוך אותה ליצירת אמנות דמיונית.

נחלק לכל ילד את הדף שבו הוא מצויר ונזמין את הילדים להפוך את הקווים ליצירה דמיונית וצבעונית כיד הדמיון הטובה עליהם.

אפשר להזמין אותם לעבור על קווי המתאר עם לורד שחור להדגשה ולאחר מכן נזמין אותם לקשט כרצונם. ציור, צביעה, גזרי נייר צבעוניים בהדבקה.
*מוזמנים לערוך תערוכה של היצירות המוגמרות. תערוכת "הצל שלנו בצבעים"

פעילות סיום – שרשרת החברות

עזרים:

מחשב / רמקולים / מקרן

קישור לשיר חברים טובים

מילים: אהוד מנור לחן: צוף פילוסוף

חוט פלסטיק ליצירה

כפתורים שונים עם חורים גדולים

מהלך הפעילות:

לסיום שבוע החברות נזמין את הילדים להכין יחדיו שרשרת חברות.

כמו שהכנו את צמידי החברות לכל ילד, כעת נכין שרשרת המורכבת ממילים טובות של כל החברים בצהרון.

נשב במעגל ונזמין כל ילד בתורו לבחור כפתור, לבוא אליכם ולהשחיל את הכפתור על שרשרת החברות ולומר: (כמה אפשרויות לבחירתכם בהתאמה לגיל)

מה אני יכול לעשות בשביל חבר טוב?
איך אתה מרגיש כשחבר משחק איתך?
מתי היית חבר טוב היום?
מה עושים כשחבר עצוב?
איך מראים לחבר שאכפת לנו ממנו?
איך משחקים עם חברים בלי להתווכח?
מה עושים אם חבר רוצה לשחק בצעצוע שלך?
איך אפשר להיות חבר טוב בצהרון שלנו?
מה עושה חבר כשאתה מצחיק אותו?
איך מראים תודה לחבר?
מתי חשוב להגיד לחבר סליחה?

(לצעירים במיוחד, המובילים יכולים לסייע בהשחלה)

נמלא את שרשרת החברות במילים ומעשים טובים שעושים עם חברים.

כשהשרשרת מוכנה נשמיע את השיר חברים טובים ונשיר יחדיו.

שבוע שלישי

אני והמשפחה שלי

יום ה'	יום ד'	יום ג'	יום ב'	יום א'	
משפחה זה בית 2	משפחה זה בית	יום המשפחה	משפטים של משפחה	יוגלה	מפגש פתיחה והתכנסות
ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים
"עץ אבא"	כולנו ביחד משפחה ענקית	"עץ שורשים"	הבית שלי	מי במשפחה שלי?	פעילות העשרה חינוכית
התערוכה החגיגית "המשפחה שלי"	הזמנה לתערוכה	זה העץ שלי	מציגים משפחה	אנחנו חלק חשוב במשפחה	פעילות סיום

*בתחילת שבוע המשפחה נבקש מהילדים להביא תמונות עדכניות שלהם ותמונות של ההורים, האחים והאחיות, הסבים והסבתות שלהם. רצוי תמונות שאפשר לגזור את הפנים שלהם מהתמונה לצורך הכנת עץ שורשים.

פעילות פתיחה – יוגלה

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לפתיח מוזיקלי יוגלה

קלפי יוגלה

קישור למוסיקה שקטה

מהלך הפעילות:

נפתח את השבוע בפעילות יוגה מרגיעה.
נשמיע את מוסיקת פתיח יוגלה ונבקש מהילדים לשבת על הארץ ליד הכיסאות.
ננחה אותם להניח את שתי הידיים משולבות על מושב הכיסא ואת הראש על הידיים.
נבקש מהילדים לעקוב אחר ההנחיות ולבצע את התנועות. (הקפידו לדבר בקול רך ושקט).
ננחה את הילדים לעצום את העיניים ונפתח בתרגילים:

"שלוש" - ננחה את הילדים לקחת 3 נשימות איטיות ועמוקות,
כאשר אחרי כל שאיפת (הכנסת) אוויר דרך האף, נעצור את הנשימה
נספור בלב עד שלוש ואז אט אט נוציא את האוויר.

"שתיים" - עדיין עם עיניים עצומות, נבקש מהילדים לקחת נשימה עמוקה
ולמתוח את שתי הידיים למעלה לצדי האוזניים ולספור לאט עד שתיים.
כעת נבקש להוריד את הידיים באיטיות ולקחת
שתי נשימות עמוקות.

"אחת" - ננחה את הילדים לקחת שוב נשימה אחת עמוקה,
להושיט את שתי הידיים ו"לחבק" כל אחד את עצמו חיבוק חזק כאשר הגוף מוטה מעט לפנים.

בתום 3 דק' של נשימות ומתיחות, נראה את קלפי היוגה
נזמין את אחד הילדים שמעוניינים להדגים את התנוחות שעל הקלפים.
נחלק אותם לשש קבוצות, ניתן לכל קבוצה קלף אחד – ילדי הקבוצה יתנסו בעצמם בתנוחה.
ננחה אותם להשאר בתנוחה מספר שניות, לשחרר וחוזר חלילה.
לאחר שכולם התנסו, נעביר את הקלפים בין הקבוצות השונות
עד שכולם ביצעו את כל התרגילים.
פעילות יוגלה תסתיים בישיבה מזרחית על הארץ, גב זקוף, עיניים עצומות וחמש נשימות
עמוקות.

**למובילים – השבוע נעסוק במבנה המשפחתי.
העיסוק במשפחות רגיש ויש לשים לב:
יש להימנע מהשוואות בין משפחות
לכבד מבנים משפחתיים שונים
לחזק תחושת ערך ושייכות**

פעילות העשרה חינוכית –

מי במשפחה שלי?

עזרים:

כדור רך

מחשב / רמקולים

קישור לשיר "פתחו את השער"

מילים: קדיה מולדובסקי תרגום/ נוסח עברי: פניה ברגשטיין לחן: נחום נרדי

מהלך הפעילות:

נזמין את הילדים לשבת במעגל ונשמיע בשקט את השיר ונקשיב. כדאי להקדים ולתת הנחיית האזנה. נקשיב לשיר ובו יסופר על מספר שערים, נסו לשים לב מי עובר בכל פעם בשער. נסו לזכור ולאחר שהשיר יסתיים תוכלו לומר לנו.

נספר כי לכל אחד מאיתנו יש משפחה וכל משפחה נראית קצת אחרת.

מי גר בבית שלך?
עם מי אתה אוהב להיות?
מה אתם עושים יחד?

נזמין את הילדים לשבת במעגל. נעביר את הכדור בין הילדים. מי שמחזיק בכדור מוזמן לומר שם של מישהו מהמשפחה שלו (אמא, אבא, אחות, סבתא וכו'). אין חובה לפרט מעבר לכך. המטרה שלנו היא חשיפה עדינה ומכילה.

שאלות נוספות אותן אפשר לשאול: (רק מי שרוצה לחלוק)
מי גר בבית שלך?
עם מי אתה אוהב להיות?
מה אתם עושים יחד?

נזמין את הילדים לתת ידיים ולהתנועע לצלילי השיר. כל אחד הוא חשוב ומשמעותי במשפחה שלנו.

פעילות סיום – אנחנו חלק חשוב במשפחה

עזרים:

חפצי בית פשוטים שיש בצהרון (מטאטא צעצוע, בובה, קערה, כף)

מהלך הפעילות:

לסיום היום נספר כי מי שירצה יוכל להציג לנו בעזרת העזרים השונים כיצד הוא כחלק מהמשפחה שלו עושה דברים בבית.

הצגת מצבים לדוגמה: בלגן בבית – איך מסדרים, הכנת אוכל – עוזרים במטבח, מתכוננים למקלחת.

הילדים בוחרים תפקיד ומדגימים איך הם עוזרים. אפשר ורצוי להזמין את הילדים לומר כיצד הם שותפים להתנהלות בבית.

לסיום נדגיש: כל משפחה היא טובה ומיוחדת, אני חשוב ומשמעותי במשפחה שלי.

פעילות פתיחה – משפטים של משפחה

עזרים הכנה מראש:

המובילים יכתבו על רצועות דפי בריסטול משפטים או שאלות המתארים משפחות ומצבים שונים בחיי המשפחה.

מהלך הפעילות:

המובילים יקריאו בכל פעם משפט אחר הקשור למשפחה והילדים שמעוניינים בוחרים את המשפט המתאים להם ומוזמנים לבוא לקחת את המשפט ולהניח על הארץ. כך יתווספו עוד ועוד משפטים. אפשר להניח אותם על הארץ כאשר אנו מכוונים ליצירת צורה של לב גדול.

רעיונות למשפטים:

המשפחה שלי אוהבת אותי.
המשפחה שלי שומרת עליי.
המשפחה שלי עוזרת לי כשקשה לי.
המשפחה שלי משמחת אותי.
המשפחה שלי מחבקת אותי.
המשפחה שלי מקשיבה לי.
המשפחה שלי משחקת איתי.
המשפחה שלי מלמדת אותי.
המשפחה שלי עושה לי טוב בלב.
המשפחה שלי היא הבית שלי.

במשפחה שלי אוכלים יחד.
במשפחה שלי צוחקים יחד.
במשפחה שלי לפעמים מתווכחים ולפעמים משלימים.
במשפחה שלי עוזרים אחד לשני.
במשפחה שלי אומרים מילים טובות.

במשפחה שלי אוהבים חיבוקים
כשאני עצוב המשפחה שלי עוזרת לי
אני אוהב לשחק עם...מהמשפחה שלי
אני אוהב לעשות דברים שונים עם המשפחה שלי
אני מרגיש בטוח במשפחה שלי

אני שייך למשפחה שלי.
במשפחה שלי יש לי מי שאוהב אותי.
יש לי בית.
יש לי אנשים ששומרים עליי.
אני חשוב למשפחה שלי.

פעילות העשרה חינוכית – הבית שלי

הכנה מראש:

הדפסת דפי הבסיס להכנת הבית
לצעירים מאד
לבקש מההורים תמונה משפחתית.

עזרים:

דפים מודפסים
מחשב /טלפון חכם

קישור לצפייה למובילים השלבים להכנת הבית

מדבקות של פרחים ועצים
צבעי עיפרון
טושים
מספריים
דבק סטיק

מהלך הפעילות:

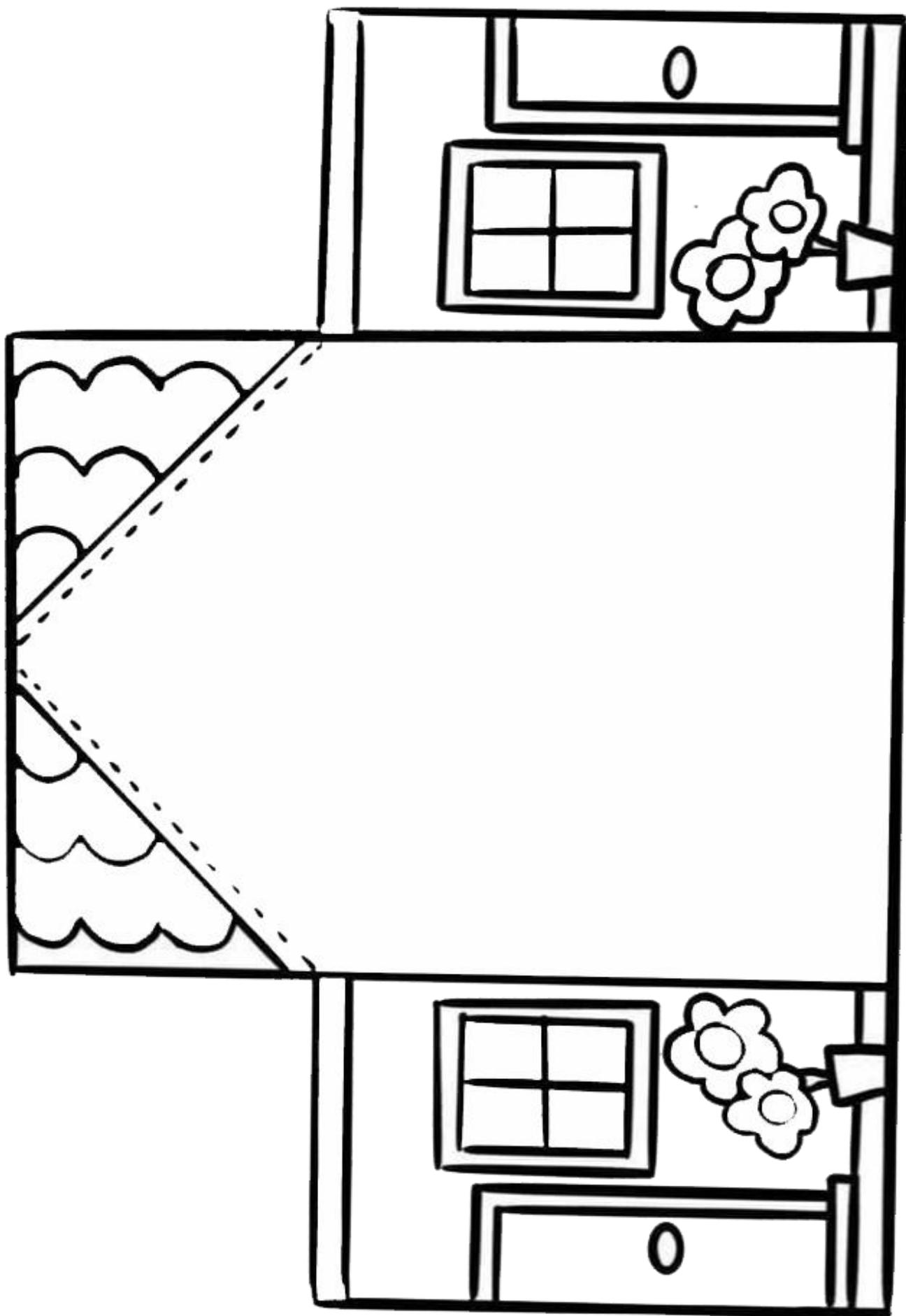
נחלק לילדים את דפי הבסיס להכנת הבית.
בשלב הראשון נגזור את כל האיור של הבית לפי קווי המתאר סביב.
נזמין אותם לצבוע ולעטר כרצונם.
אפשר להוסיף מדבקות של פרחים ועצים לשימושם.
אחרי שזה מוכן ננחה את הילדים לקפל את שני הצדדים של הבית אחורנית
ואת הגג לפי הקו המנוקד גם כן , את חלקי הגג יש להדביק בעזרת דבק סטיק.

למובילים: לחצו כאן על מנת לראות בקלות את סדר העבודה.

לצעירים מאד – הדבקת תמונה משפחתית בתוך הבית
לבוגרים – נזמין אותם לצייר את המשפחה שלהם.

הבתים שלנו מוכנים 😊

אפשר לרשום על כל בית את שם הילד ושם משפחתו או רק את שם המשפחה.
נשמור את העבודות הנפלאות לתערוכה שנקיים בסוף השבוע.

פעילות סיום – מציגים משפחה

הכנה מראש:

המובילים יכינו שולחן מכוסה במפת אלבד

עזרים:

סלסלה עם בובות כף יד שונות (רצוי דמויות משפחה)

מהלך הפעילות:

נזמין את הילדים המעוניינים להציג בפני החברים הצגות קטנות המתארות מצבים שונים בחיי המשפחה. אפשר להזמין בכל פעם עד שלושה ילדים. כל ילד בוחר לו דמות מתוך סלסלת הבובות וכורע על הברכיים מאחורי השולחן. כל ילד יחליט איזו דמות הוא במשפחה. אפשר לתת לילדים תאור מצבים שונים ולהזמין אותם להציג, או לתת להם להמציא לבד. התאימו לגילי הילדים בצהרון שלכם.

פעילות פתיחה – יום המשפחה

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לשיר "המשפחה שלי"

מילים: יורם טהר לב לחן: נורית הירש

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש ונספר לילדים כי היום נציין את יום המשפחה. יום המשפחה הוא יום מיוחד שבו אנחנו חושבים על המשפחה שלנו. המשפחה היא האנשים שגרים איתנו או קרובים אלינו, אלה שאוהבים אותנו, שומרים עלינו ועוזרים לנו לגדול. בכל משפחה יש אנשים שונים, ויש משפחות קטנות ויש גדולות, וכל משפחה היא טובה וחשובה כמו שהיא. ביום המשפחה אנחנו אומרים תודה, גותנים חיבוק, ומראים אהבה למי שבלב שלנו. המשפחה היא כמו שורשים של עץ היא מחזיקה אותנו חזקים ועוזרת לנו לגדול נערוך את בדיקת הנוכחות ולאחר מכן נשיר יחדיו את השיר המוכר והאהוב "המשפחה שלי".

- **קישור לפינטרסט לדוגמות שונות ליצירת עצי שורשים מסוגים ומחומרים שונים לשימושכם.**

פעילות העשרה חינוכית – עץ שורשים

הכנה מראש:

הדפסת דפי עץ השורשים – דף לכל ילד

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לשיר עץ המשפחה עפרה ועידן – ילד מוסיקה

תמונות של הילדים ובני משפחתם
(חשוב לוודא שאלה תמונות שאפשר לגזור)

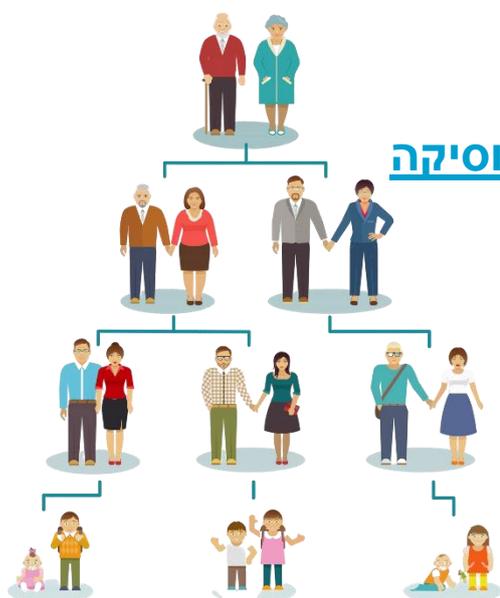
מספריים

דבק סטיק

טושים

דפי בריסטול / קרטון ביצוע בגודל A4 לכל ילד

מהלך הפעילות:

נפתח את הפעילות ונשאל את הילדים מי יודע מה זה אומר להכין "עץ שורשים"?

האם זה אומר לנטוע עץ? למה מתכוונים?

נסביר שכשאנחנו מכינים עץ שורשים עם תמונות המשפחה,

אנחנו מספרים את הסיפור מהיכן באנו.

כמו שעץ עומד חזק בזכות השורשים שלו,

כך גם אנחנו גדלים ומרגישים בטוחים בזכות האנשים שאוהבים אותנו,

דואגים לנו ונותנים לנו מקום בעולם.

התמונות על העץ מזכירות לנו מאיפה באנו ומי האנשים שמרכיבים את המשפחה שלנו

וכמובן עוזר לנו להכיר בני משפחה שחיו מזמן.

נזמין את הילדים לשולחנות העבודה, נחלק לכל ילד את דף הבסיס של עץ השורשים.

כל ילד יגזור את הפנים שלו בעיגול קטן וידביק בעיגול המרכזי עם המסגרת הכחולה.

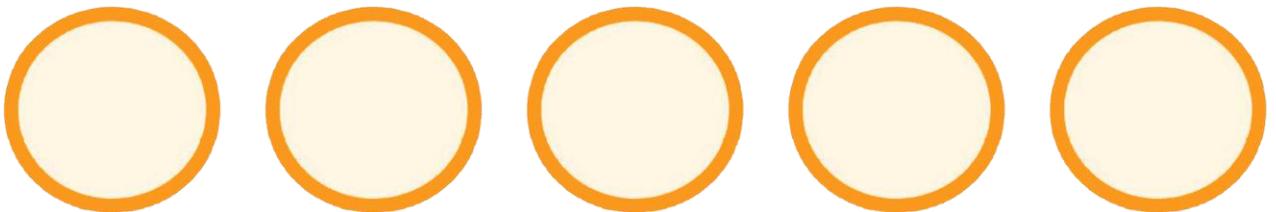
לאחר מכן לפי הסדר יגזרו את תמונות בני המשפחה הנוספים, אחים אחיות הורים סבים וסבתות

וידביקו לפי הסדר.

הילדים יעטרו ויוסיפו לעץ השורשים כרצונם. לילדים שמעוניינים לכתוב

את השמות של בני המשפחה ניתן לסייע.

את העצים המוכנים נדביק לקרטון ביצוע או דף בריסטול ליציבות יתרה.

***אם יש צורך בחברי משפחה נוספים אפשר לגזור ולהוסיף עיגולים.**

פעילות סיום – זה העץ שלי

עזרים:

כל עצי השורשים שהילדים הכינו.

מהלך הפעילות:

לסיום היום נזמין את הילדים לשבת במפגש ונזמין את הילדים שמעוניינים לחלוק ולהציג את עץ השורשים שלהם. לספר על בני המשפחה ואולי על דברים נחמדים שהם אוהבים לעשות עם כל אחד מבני המשפחה.

נשמור את עצי המשפחה ובסוף השבוע נערוך תערוכה נפלאה אליה אפשר להזמין את בני המשפחה.

פעילות פתיחה – משפחה זה בית

עזרים:

סלסלות עם חלקי לגו

(לצעירים אפשר מקוביות מסוגים שונים)

מגוון חומרים מהצהרון שאפשר לבנות איתם בתים

מהלך הפעילות:

נספר לילדים כי היום ומחר בפעילות הפתיחה אנו עומדים לבנות בתים מקסימים מלגו. אפשר להתחלק לשתי קבוצות ובכל פעם להזמין קבוצה אחרת. תוך כדי בדיקת הנוכחות אפשר לבקש מכל ילד שקראנו בשמו אם הוא מעוניין לספר על דבר אחד שהוא אוהב במיוחד בבית שלו. מחר נחליף בין הקבוצות. קבוצה אחת בונה והקבוצה השנייה מספרת על דברים אוהבים בבית. אם יש אפשרות שימרו את הבתים הבנויים לתערוכה.

פעילות העשרה חינוכית – כולנו ביחד משפחה ענקית

הכנה מראש:

מומלץ למובילים לקרוא את המילות השיר ולצפות בסרטון הדרכה לתנועות הריקוד. אם אין ברשותכם מקרן – למדו את עצמכם את תנועות הריקוד כדי שתוכלו ללמד את הילדים.

עזרים:

מחשב / רמקולים / מקרן

קישור לשיר " משפחה ענקית"

מילים: סמדר שיר לחן: משה דץ

קישור למילות השיר בשירונט

מהלך הפעילות:

היום נכיר שיר מקסים הנקרא "משפחה ענקית" שכתבה סמדר שיר והלחין משה דץ.

נשאל את הילדים אם המשפחה ענקית, על מי יספר השיר בעיניהם?

נשמיע לילדים את השיר פעם אחת ואז נשאל אם בשיר מופיעים בני משפחה שהם אמרו

ואולי גם כאלה שלא הופיעו בשיר והם רוצים להוסיף.

כעת נלמד את הילדים את תנועות הריקוד אם בצפייה בסרטון המצורף או שהמובילים מלמדים

את התנועות לצלילי השיר.

אפשר ללמד את הילדים את מילות הפזמון שתוכלו לשיר ביחד.

ביום האחרון השבוע כאשר נזמין את בני המשפחה לצפות בתערוכה

תוכלו להופיע בפניהם עם הריקוד שלמדתם היום.

הזמנה למשפחות לתערוכה – אפשר להדפיס למלא את הפרטים ולחלק לילדים וגם לשלוח להורים דיגיטלית.

ניצנים

הוכנת התרומם הלאומית
משרד החינוך

משפחות יקרות,

הנכם מוזמנים לתערוכה החגיגית

בנושא המשפחה שלנו.

התערוכה תתקיים ב:

מתרגשים ומצפים לראות אתכם

ניצנים

הוכנת התרומם הלאומית
משרד החינוך

משפחות יקרות,

הנכם מוזמנים לתערוכה החגיגית

בנושא המשפחה שלנו.

התערוכה תתקיים ב:

מתרגשים ומצפים לראות אתכם

פעילות סיום- הזמנה לתערוכה

הכנה מראש:

הדפסת ההזמנות ומילוי הפרטים.

עזרים:

ההזמנות מודפסות ומוכנות

מחשב / רמקולים

קישור לשיר "משפחה ענקית"

מילים: סמדר שיר לחן: משה דץ

מהלך הפעילות:

נזכיר לילדים את התערוכה שאנו עורכים בסוף שבוע זה.
אפשר לעשות חזרה יחדיו על תנועות הריקוד המשותף ולשיר יחדיו.
נסביר לילדים מראש מה נעשה ביום של התערוכה.
המשפחות תגענה קצת יותר מוקדם ואנו נזמין אותם לצפות בריקוד שלנו
ולאחר מכן נלווה אותם כדי לצפות ביצירות הנפלאות שהכנתם.
לסיום נשיר ביחד את השיר "משפחה ענקית".

אפשר ורצוי לשאול את הילדים אם יש להם רעיונות מה עוד היו רוצים
לעשות עם המשפחות שלהם כשיגיעו אלינו לצהרון.

פעילות פתיחה - משפחה זה בית 2

עזרים:

סלסלות עם חלקי לגו

(לצעירים אפשר מקוביות מסוגים שונים)

מבחר משחקים וחומרים שיש בצהרון שאפשר לבנות מהם בתים

מהלך הפעילות:

היום נמשיך בבניית בתים מקסימים מלגו.

לפי שתי הקבוצות שהתחלקנו אתמול, נזמין את הקבוצה שעדיין לא בנתה בתים

לבנות אותם מהלגו.

הקבוצה השנייה, תוך כדי בדיקת הנוכחות, נבקש מכל ילד שקראנו בשמו

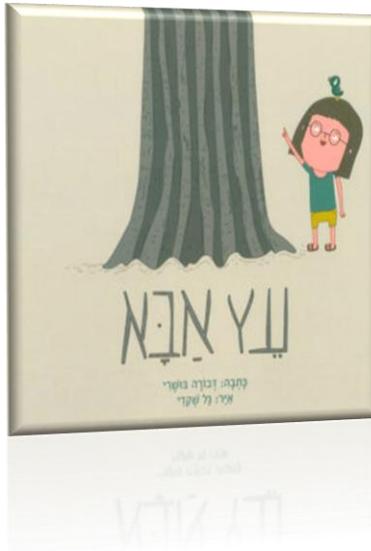
אם הוא מעוניין לספר על דבר אחד שהוא אוהב במיוחד בבית שלו.

שימרו את הבתים הבנויים לתערוכה.

פעילות העשרה חינוכית – "עץ אבא"

מאת: דבורה בושרי • איורים: גל שקדי

על הספר: (מתוך ספריית פיג'מה)

סיפור ישראלי חדש ועדין על הקשר בין הדורות ובין האדם לטבע. הסיפור נכתב בהשראת מקורות יהודיים ומעודד שיחה משפחתית על עבר והווה ועל עשייה של דור אחד למען הדורות הבאים.

עזרים:

הספר "עץ אבא"

מהלך הפעילות:

מומלץ לערוך את הפעילות הזו בקבוצות קטנות. נראה לילדים את הכריכת הספר ונספר מי כתבה ומי אייר את הספר. נבקש מהילדים לתאר את מה שהם רואים על כריכת הספר. נקריא את הסיפור.

(מתוך ספריית פיג'מה)

מה קורה בסוף הסיפור? בוודאי שמתם לב לעמודים האחרונים של הספר, בהם העלילה מתוארת באמצעות תמונות בלבד. רצוי לתכנן מראש כיצד "לקרוא את כל הספר עם הילדים" בהיעדר טקסט מילולי. האם ברור מה קורה אחרי שחנה נרדמת? מי הדמויות בעמוד האחרון של הספר? כדאי לזכור שעבור ילדים, האיור הוא העיקר. אפשר לבקש מהם "לקרוא את התמונות" ולגלות לנו את סוף הסיפור.

פעילות סיום - התערוכה החגיגית "המשפחה שלי"

הכנה מראש:

המובילים יכינו מפות אלבד ושלטים המתארים את היצירות השונות ואם תרצו תוכלו לתת שם לתערוכה.

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לשירי משפחה להשמיע ברקע

קישור לשיר "כולנו ביחד משפחה ענקית"

מילים: סמדר שיר לחן: משה דץ

שולחנות

מפות

שלטים

יצירות של הילדים

מהלך הפעילות:

נספר לילדים כי עכשיו אנו מתכוננים לתערוכה ויש לנו כמה משימות. נספר להם מה הן המשימות ונשאל מי רוצה לבצע איזו משימה. אנו עומדים להכין יופי של תערוכה.

קבוצה 1: מסדרים את השולחנות

קבוצה 2: פורסים את המפות על השולחנות

קבוצה 3: סידור היצירות על השולחנות

*הכל נעשה בשיתוף פעולה ובהנחיית המובילים.

בני המשפחה מוזמנים להגיע מוקדם, הילדים יציגו בגאווה את העבודות.

לסיום נזמין את הילדים ומשפחותיהם לשיר ביחד את השיר "כולנו ביחד משפחה ענקית".

שבוע רביעי

הקהילה שלי

יום ה'	יום ד'	יום ג'	יום ב'	יום א'	
פסל קהילתי	אחריות חברתית	אנשים בקהילה שעוזרים לנו	שלום קהילתי	יוגלה	מפגש פתיחה והתכנסות
ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים
מרק כפתורים	מרכיבים קהילה	בונים קהילה	להיות מנומסים	מהי קהילה?	פעילות העשרה חינוכית
שרשרת הנתינה	המגדל המשותף	מי נותן למי?	איך אני תורם לקהילה שלי?	הציור שלא נגמר	פעילות סיום

פעילות פתיחה – יוגה

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לפתיח מוזיקלי יוגה

קלפי יוגה

קישור למוסיקה שקטה

מהלך הפעילות:

נפתח את השבוע בפעילות יוגה מרגיעה. נשמיע את מוסיקת פתיח יוגה ונבקש מהילדים לשבת על הארץ ליד הכיסאות. ננחה אותם להניח את שתי הידיים משולבות על מושב הכיסא ואת הראש על הידיים. נבקש מהילדים לעקוב אחר ההנחיות ולבצע את התנועות. (הקפידו לדבר בקול רך ושקט).

ננחה את הילדים לעצום את העיניים ונפתח בתרגילים:

"שלוש" - ננחה את הילדים לקחת 3 נשימות איטיות ועמוקות, כאשר אחרי כל שאיפת (הכנסת) אוויר דרך האף, נעצור את הנשימה מספור בלב עד שלוש ואז אט אט נוציא את האוויר.

"שתיים" - עדיין עם עיניים עצומות, נבקש מהילדים לקחת נשימה עמוקה ולמתוח את שתי הידיים למעלה לצדי האוזניים ולספור לאט עד שתיים. כעת נבקש להוריד את הידיים באיטיות ולקחת שתי נשימות עמוקות.

"אחת" - ננחה את הילדים לקחת שוב נשימה אחת עמוקה, להושיט את שתי הידיים ו"לחבק" כל אחד את עצמו חיבוק חזק כאשר הגוף מוטה מעט לפנים.

בתום 3 דק' של נשימות ומתיחות, נראה את קלפי היוגה נזמין את אחד הילדים שמעוניינים להדגים את התנוחות שעל הקלפים. נחלק אותם לשש קבוצות, ניתן לכל קבוצה קלף אחד – ילדי הקבוצה יתנסו בעצמם בתנוחה. ננחה אותם להשאר בתנוחה מספר שניות, לשחרר וחוזר חלילה. לאחר שכולם התנסו, נעביר את הקלפים בין הקבוצות השונות עד שכולם ביצעו את כל התרגילים. פעילות יוגה תסתיים בישיבה מזרחית על הארץ, גב זקוף, עיניים עצומות וחמש נשימות עמוקות.

פעילות העשרה חינוכית – מהי קהילה?

למובילים:

קהילה היא המעגל החברתי הרחב של הילד מעבר למשפחה: אנשים, מקומות ותפקידים שמקיפים אותו ביומיום. דרך חקירה, משחק, יצירה ושיח – הילדים מפתחים תחושת שייכות, ביטחון חברתי והבנה שהם חלק ממארג אנושי תומך.

עזרים: (הכנה מראש)

קרטיסי תמונות של אנשים שונים שיש להם תפקידים שעוזרים בקהילה

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש ונשאל את הילדים מי יכול לספר לנו מי גר בבית שלנו? משפחה. נכון.

ומי גר בבניין שלנו או בבתים לידינו, או ברחוב שלנו? שכנים.
ומי גר ברחובות שבעיר שלנו? תושבי העיר או הישוב. וכולם הם חלק מהקהילה שלנו.

נספר לילדים כי בכל קהילה יש גם אנשים שהתפקידים השונים שלהם הוא לעזור לאנשים בקהילה ונשאל את הילדים האם יש להם רעיונות מה עושים אנשים שעוזרים לקהילה. ולאחר מכן נציג את התמונות

למשל:

נראה לילדים בכל פעם קלף אחד עם דמות אחרת (גננת, רופא, נהג, לוחם אש, שוטר, מוכר בחנות)

חשוב: שימו לב שבכל תפקיד לציין גם נשים וגם גברים
רופא/ רופא – לוחמת אש / לוחם אש, שוטרת / שוטר וכך הלאה.

ונשאל: מי זה? מה תפקידו/ה? איך הם עוזרים לנו?
נעודד תחושת שייכות לקהילה הקרובה
ונערוך לילדים היכרות עם אנשים ותפקידים בסביבה שבה הם חיים
יש סביבנו אנשים שעוזרים, שומרים ודואגים.

נשאל את הילדים: כשאתם יוצאים מהבית – את מי אתם פוגשים?
מי גר לידכם או עובד לידכם?
אתם מכירים מישהו שעוזר לנו ביום-יום?
נסכם:

כל האנשים האלה יחד נקראים קהילה.
קהילה היא כל מי שחי סביבנו, עובד לידנו, ועוזר לנו להרגיש בטוחים ושייכים.

שימו לב לא לתקן תשובות. כל אזכור של אדם מהסביבה הוא נכון.

פעילות סיום – הציור שלא נגמר

עזרים:

2 בריסטולים

טושים / צבעים

מחשב / רמקולים

קישור לשיר "המשפחה שלי"

מילים: יורם טהר לב לחן: נורית הירש

מהלך הפעילות:

כולנו תורמים לקהילה.
נזמין את הילדים לשבת בארבע קבוצות סביב ארבעה חצאי בריסטולים.
כל ילד מצייר פרט קטן אחד בלבד ואז מעביר את הצבע לחבר.
אין לתקן ציור של חבר. בסוף מתקבל ציור משותף גדול.
אפשר להשמיע את שיר המשפחה שלי ברקע בזמן הפעילות.
כשהציורים מוכנים הזמינו את הילדים להניח את כל הבריסטולים האמצע
ולשבת סביבם במעגל.
נזמין את הילדים להתבונן על כל הציורים ונשאל:
מה קרה לציור כשכל אחד הוסיף?
האם כל הציורים היו אותו דבר?
נעים לחיות בקהילה כשכל אחד תורם משהו לקהילה.

פעילות פתיחה – שלום קהילתי

מהלך הפעילות:

תוך כדי בדיקת הנוכחות נזמין כל ילד שקראנו בשמו לקום וללחוץ את ידו של הילד הבא
שקראנו בשמו.
(אפשר ללחוץ ידיים, לומר "שלום" זה לזה כמו ברחוב, להנהן עם הראש ולחייך)
נסכם:
תראו כמה נעים לנו כשאנחנו נעימים לאחרים.
כשאני מתנהג בצורה נעימה בקהילה שלי – כך יתנהגו גם אלי.

פעילות העשרה חינוכית –

נעים לחיות יחד

על נימוסים והליכות

בפעילות זו נערוך היכרות עם כללי נימוס בסיסיים
הבנת החשיבות של דיבור והתנהגות מכבדים

עזרים: (הכנה מראש)

כרטיסיות מילים ומשפטים (הצעות כאן משמאל)
שלט גדול: "מילים טובות בקהילה"

מהלך הפעילות:

נשאל את הילדים: איך מרגישים כשאומרים לנו תודה?
איך מרגישים כשלא מקשיבים לנו?
נימוסים הם מילים ומעשים שעוזרים לכולם להרגיש טוב ונעים.

המובילים יזמינו בכל פעם שני חברים המעוניינים להציג
ויתנו להם תאור של מצבים שונים.
אפשר גם לחלק את כל הקבוצה לשלישיות
ושכולם יציגו / ישחקו ביחד.
לדוגמה:

איך מבקשים צעצוע?

איך ממתינים בתור?

איך מתנצלים אחרי טעות?

איך מבקשים לעבור במקום חסום?

איך מבקשים ממשוה לקום מהכסא שלי?

אם אני נכנס למעלית עם אבא או אמא

ויש שם אנשים מה כדאי לומר?

לסיכום נשאל: איך דיברנו?

איך זה שינה את המצב?

נזמין את הילדים לבחור מילה טובה או משפט
ולהדביק אותם על השלט הגדול.

ונאמר לסיים:

מילים טובות בונות קהילה נעימה.

בבקשה

תודה

סליחה

ברשותך

בשמחה

כבוד

נימוס

עדינות

הקשבה

סבלנות

התחשבות

כבוד

אכפתיות

אדיבות

נימוס

דרך ארץ

האם אפשר בבקשה?

תודה שעזרת לי

סליחה, לא התכוונתי

אפשר לחכות לתור?

אני מקשיב לך

אני מחכה בסבלנות

אפשר לדבר בנימוס

אני מדבר בשקט

אני מכבד אחרים

אני נותן לחבר לסיים לדבר

אני מסתכל כשמדברים אליי

אני לא מפריע

גם לדעה אחרת יש מקום

אני שומע גם אם אני לא מסכים

אני מחכה לתורי

אני מדבר יפה גם כשאני כועס

אני מבקש ולא לוקח

סליחה שפגעתי

טעיתי ואני מתקן

לא שמת לי לב, סליחה

אני מבקש סליחה ומנסה שוב

אני אומר שלום כשנכנסים

אני מדבר בכבוד

אני שומר על ניקיון בכל מקום

אני עוזר כשצריך

פעילות סיום – איך אני שומר על הקהילה שלי?

מהלך הפעילות:

נשאל את הילדים: מה עושה מקום לנעים?
מה פחות נעים?
כעת נשחק משחק:
המובילים יצרו מצבים שונים וישאלו מי רוצה למצוא פתרון למצב
ויאמרו מה הם חושבים שכדאי לעשות.
אפשר להזמין גם להדגים.

לדוגמה:

אשה שנקרעה לה השקית של הקניות
ילד עומד בתור עם אמא ורוצה לעקוף אנשים
מישהו מדבר בקול רם באוטובוס
ילד לוחץ על כפתורי מעלית שוב ושוב
מישהו פותח דלת ולא מחזיק אותה למי שמאחוריו. (פשוט מניח לה להסגר)
מישהו פוגש שכנה ולא אומר שלום
ילד רוצה משהו מהמוכר ולא מחכה שייים עם לקוח אחר
ילד מפריע לעובד שעובד (שומר, גנן, מנקה)
ילד צוחק על מישהו שנראה שונה
ילד רואה אשפה זרוקה על המדרכה
ילד רואה מישהו שנפל
ילד רואה כלב קשור ונוגע בלי לשאול
ילד רואה ילד אחר בוכה בגינת המשחקים
ילד מצייר על ספסל ציבורי
ילד זורק אוכל בגינה
ילד קוטף פרחים במקום ציבורי
ילד משאיר צעצוע על שביל

אחרי שאפשרנו לילדים למצוא פתרונות נשאל:

איך אתם הייתם מרגישים אם כולם היו מתנהגים בצורה כזו?
מה אפשר לעשות אחרת?
איך היינו רוצים שיתנהגו אלינו?

נזמין את הילדים להציע פתרונות.
נסכם: כל אחד מאיתנו יכול לתרום לקהילה ולהרגשה הטובה - כל אחד יכול להשפיע.

פעילות פתיחה – אנשים בקהילה

שעוזרים לנו

מהלך הפעילות:

המובילים מתארים לילדים מצבים שונים ושואלים מי יכול לעזור במקרה כזה.

למי פונים כשצריכים עזרה? מי שומר עלינו?

מצבים בקהילה – מי יכול לעזור?

יש עשן ואש	- לוחם אש
מישהו נפגע ולא מרגיש טוב	- אמבולנס / רופא/ה / אחות /חובש
ילד הלך לאיבוד ולא מוצא את ההורים	- משטרה
יש הרבה לכלוך במקום ציבורי	- מוקד עירייה
יש עץ שנפל על המדרכה	- מוקד עירייה
חיה נפצעה ברחוב	- וטרינר
יש הרבה רעש ובלגן ולא יודעים מה לעשות	- משטרה
מישהו צריך תרופה או בדיקה	- רופא/ה
נגמר האוכל בבית ורוצים לקנות ספרים נקרעו וצריך לסדר אותם	- המוכר בחנות / קופאי
ילד רוצה להסתפר	
מכתב צריך להגיע לבית אחר	
מישהו מחפש דרך ולא יודע לאן ללכת	
צריך ללמוד משהו חדש	
יש חור בכביש	
צריך לתקן צינור שנוזל בבית	- אינסטלטור / שרברב
רוצים לשמור על סדר וביטחון	

המובילים יתארו מצב אחד בכל פעם והילדים מוזמנים לענות.

לבוגרים אפשר להוסיף שאלה:
"כיצד הם עוזרים?"

פעילות העשרה חינוכית – בונים קהילה

הכנה מראש:

לפעילות זו נערך מראש ונבקש מהילדים להביא לצהרון מבחר חומרים למיחזור (ראו בעזרים) נכין שולחן אחד מרכזי עם כל החומרים לבחירת הילדים

על הפעילות:

בפעילות זו נערוך היכרות עם מבני הקהילה והשירותים שבה נבין תפקידים קהילתיים שונים, נעבוד בשיתוף פעולה ונעודד יצירתיות ושימוש חוזר בחומרים.

עזרים:

חומרי מיחזור שונים
קופסאות קרטון בגדלים שונים (נעליים, דגנים, תרופות)
גילי נייר מגבת
קופסאות פלסטיק של גבינות מעדנים וכדומה
בקבוקי פלסטיק
מכסים, פקקים שונים
אריזות מזון נקיות

חומרי יצירה
קרטון עבה לבסיס העיר (קרטון ביצוע)
ניירות צבעוניים
טושים, צבעי גואש
מספריים
דבק פלסטי

מדבקות לבנות - לכתובת שמות המבנים

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש ונשאל את הילדים מה זאת עיר?
מי גר בעיר?
אילו מקומות חשובים יש בעיר?
מה קורה אם אין בית חולים? אם אין בית ספר או גנים?

נסביר כי עיר היא מקום שבו אנשים חיים יחד, וכל אחד עוזר בדרך שלו.
יש מקומות שעוזרים לנו ללמוד, להיות בריאים, בטוחים ולקנות מה שצריך.

נציג לילדים את הפעילות שלנו היום:
היום אנחנו נבנה יחד עיר משלנו – עיר קהילתית מחומרי מיחזור.
נשוחח עם הילדים על מבנים שונים שנותנים שירותים בקהילה לדוגמה:

בית ספר
גן ילדים
תחנת כיבוי אש
משטרה
בית חולים
מרפאה וטרינרית
חנויות
ספרייה / פארק / מתנ"ס
ועוד

נשאל מס' שאלות על כל מקום
לוודא שהילדים מבינים.

מי עובד במקום הזה?
איך המקום הזה עוזר לנו?
מי משתמש בו?

כעת נצא לדרך – היום נכין את כל המבנים ומחר נרכיב את העיר שלנו.
נחלק את הילדים לקבוצות קטנות כארבעה – חמישה ילדים סביב שולחן.

נעבוד בזוגות בשיתוף פעולה
אפשר לעזור לצעירים לתכנן את מה שהם רוצים להכין.
אפשר בהתחלה לשאול את הילדים כדי לעזור להם לתכנן:

איך ייראה המבנה שאתם רוצים להכין?
איזה חומרים יתאימו?
באיזה צבע כדאי להשתמש?
מה לכתוב על השלט?

נזמין את הילדים לבחור את חומרי הבסיס ולהתחיל – לצבוע, להדביק, לצייר
להוסיף חלונות, דלתות, שלטים ועוד כרצונם.

המובילים יסתובבו בין כולם, יסייעו ויתווכו.
כשכל המבנים מוכנים, נראה לילדים את קרטון הביצוע הגדול
שעליו אפשר לצייר כבישים, דשא וכדומה.
החליטו מי יכין את הבסיס בהתאם לגילים בצהרון שלכם.
לצעירים מאד המובילים יכינו את הבסיס.
נניח את כל המבנים על שולחן מכוסה בניילון להתייבש עד מחר.
מחר נמשיך את הכנת העיר שלנו.
נסכם: כמו קהילה שמורכבת מהרבה אנשים – גם עיר לא בנויה מבניין אחד –
אלא מהרבה מקומות שמחוברים יחד.

פעילות סיום – זה תלוי רק בנו

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לשיר "עולם הילדים" מילים: הגר אורן לחן: מירון מינסטר

למובילים: אם תרצו להכיר את קצב הדיקלום אתם מוזמנים להאזין לשיר לפני תחילת הפעילות.

מהלך הפעילות:

נלמד את הילדים דיקלום מוסיקלי קצר, שניתן יהיה להשתמש בו לאורך השנה.
אפשר להשמיע לילדים את השיר ולהקשיב למילים
ובסוף ההאזנה לשאול אותם מה שמעו בשיר, על מה הוא מספר?

אִם נֶעְצַם אֶת הָעֵינַיִם
וְנִדְמִין עוֹלָם אַחֵר
עוֹלָם בּוֹ יֵשׁ שָׁלוֹם
וְכָל אָדָם הוּא כְּמוֹ חֵבֵר
נְבִיט אֶל הַשָּׁמַיִם
וְנִדַּע עֵמֶק בְּפָנַיִם
זֶה תְּלוּי רַק בְּנוֹ
אֲנַחְנוּ הַיְלָדִים

פעילות פתיחה – אחריות חברתית

בפעילות זו נעודד תחושת אחריות כלפי אחרים ונבין שלמעשים שלנו יש השפעה על הסביבה נחזק ערכים של אכפתיות, עזרה ושמירה על הכלל.

עזרים:

בובת כף יד או בובה גדולה

רשימת מצבים שונים (ילד נפל, צעצוע על הרצפה, מישהו בוכה, לכלוך בחצר)

מהלך הפעילות:

נפתח את הפעילות ונכיר לילדים את הבובה

זו _____ הבובה שלנו. היא גרה בקהילה כמו שלנו.

לפעמים היא רואה דברים שקורים סביבה ולא תמיד יודעת מה לעשות.

אולי תוכלו לעזור לה ולהגיד לה – איך מתנהגים בקהילה אכפתית?"

הנה מצבים שונים שאפשר להציע לילדים:

רואה ילד שנפל ולא קם מיד.

שומעת מישהו בוכה בצד.

רואה הרבה לכלוך על הרצפה.

רואה ילד שעומד לבד ולא משחק עם אחרים.

רואה שני ילדים שמתווכחים.

שומעת דיבור לא יפה בין ילדים.

רואה מים שנשפכו על הרצפה.

רואה ילד שמחכה לתור ואחר עוקף אותו.

רואה ספרים מפוזרים ולא במקום.

רואה חבר שמתקשה לסגור מעיל.

רואה ילד שמחפש משהו שאבד לו.

רואה ילד שלא מצליח להשתתף במשחק.

שומעת חבר שקורא לעזרה.
רואה כיסא שנפל באמצע החדר.
רואה פח מלא ולידו אשפה.
רואה צמחים שנרמסים.
רואה שער פתוח שלא אמור להיות פתוח.
רואה צעצוע שבור.
רואה בלגן גדול אחרי משחק.
רואה ילד שרוצה לדבר ואף אחד לא מקשיב.
רואה מישהו שלא מבינים מה הוא רוצה.
רואה ילד חדש שלא מכיר את המקום.

אפשר לשאול:

"מה אפשר לעשות?"

"מי יכול לעזור?"

"איך זה משפיע על כולם?"

לסיכום נשאל:

מי אחראי למה שקורה סביבנו?

איך אפשר לעזור בלי שמבקשים?

אחריות = לראות, לחשוב, ולפעול.

פעילות העשרה חינוכית -

מרכיבים קהילה

הכנה מראש:

המובילים יצבעו לוח גדול מקרטון ביצוע בירוק.

עזרים:

דבק חם (לשימוש המובילים בלבד)

מדבקות

פלסטלינה

(לדמויות ואלמנטים קטנים כמו אנשים, עצים, פרחים, מכוניות, ספסלים)

גילי נייר מגבת

פקקים

מהלך הפעילות:

כל המבנים שהכנו אתמול כבר מוכנים.

היום ניצור מכל המבנים שהכנו את העיר שלנו.

נתחיל בחלוקת פלסטלינה בצבעים שונים ונזמין את הילדים לנסות ליצור

אנשים קטנים, עצים, פרחים ועוד.

אפשר ליצור מכוניות קטנות בעזרת גילי נייר מגבת ופקקים. ראו דוגמה.

נזמין בכל פעם שני חברים עם היצירה שלהם ונדביק אותה לקרטון הביצוע

בעזרת דבק חם. (לשימוש המובילים בלבד)

שימו לב שכשאתם מדביקים את המבנים דמיינו כבישים שעוברים בין הבניינים

והשאירו מקום לציור כבישים והוספת דמויות.

אחרי שכל המבנים מודבקים הדביקו או ציירו בעזרת טוש כבישים ושבילים בין המבנים.

הזמינו את הילדים שסיימו להדביק את הדמויות שלהם ברחבי העיר.

פעילות סיום- המגדל המשותף

עזרים:
קוביות

מהלך הפעילות:

נסיים את היום במשימה.

אפשר לחלק אותם לארבע קבוצות קטנות יותר.

נסביר לילדים כי לכל קבוצה יש משימה - לבנות יחד מגדל אחד – בלי לדבר.

נסביר כי המטרה שלנו לא להשתמש במילים אלא:

להתבונן

להבין כוונות של חברים

ליותר לפעמים

להזכיר כי המגדל לא נמדד לפי גובה – אלא רק לפי יציבות.

בסוף הפעילות נשב עם הילדים סביב המגדלים ונשוחח:

מי הוביל בלי שימוש במילים?

איך הבנתם אחד את השני?

מה היה קשה יותר: לא לדבר או ליותר?

נשבח את הילדים ונסכם כי קהילה נבנית מהקשבה, סבלנות ועבודה משותפת.

פעילות פתיחה – פסל קהילתי

עזרים:

טלפון חכם עם מצלמה

מהלך הפעילות:

כל אחד ואחת מאיתנו חשובים בקהילה שלנו
בואו נשחק יחדיו ונבנה פסל של קהילה שמורכב מהרבה אנשים.
*אחד או אחת מאנשי הצוות יהיו אחראיים לצילום בניית הפסל (ופירוקו) בוידאו.
נזמין ילד אחד שיעמוד במרכז המרחב בתנוחה מסויימת
אחריו נכנס עוד ילד – מוסיף תנוחה שמשלימה.
כך עד שכל הקבוצה יוצרת פסל חי אחד.
כשהפסל מוכן נבקש מהילדים לא לזוז (ונצלם שוב בוידאו)
ונזמין בכל פעם שני חברים לצאת מהפסל ולשוב למקום
עד שהפסל נעלם.
עכשיו נזמין את הילדים לשבת על הארץ מולנו ונראה להם את מה שצולם.
ראו כיצד הרבה אנשים בודדים יכולים ליצור קהילה שלמה.
הקהילה שלנו טובה ומוצלחת רק כמו האנשים הטובים שמרכיבים אותה.
ומה קורה אם אנשים לא תורמים לקהילה?
מה קורה לפסל אם מישהו יוצא?
נראה להם את הוידאו שצולם כאשר כולם עוזבים לאט לאט.
האם כל תנועה של כל אחד ואחת חשובה?
לבוגרים - איך זה מרגיש להיות חלק ממשהו גדול?
נסכם כי בקהילה – לכל אחד יש מקום, וגם תפקיד קטן הוא חשוב
וכולנו תורמים לקהילה בה אנו חיים.

פעילות העשרה חינוכית - מרק כפתורים

מאת: אוברי דיוויס, נוסח עברי: רמונה די-נור • איורים: דושאן פטריצ'יק

על הספר מתוך ספריית פיג'מה –

מה עושה קבצן רעב המגיע לעיירה ואיש אינו פותח לו את הדלת? בחוכמה ובתושייה הוא לא רק מצליח להשיג לעצמו ארוחה, אלא גם משפר את האופן שבו תושבי העיירה מתייחסים אליו וזה אל זה.

עזרים:

הספר "מרק כפתורים"

מהלך הפעילות:

נספר לילדים מה שמו של הסיפור וננסה לשער רק בעקבות השם על מה מסופר. נספר להם מי כתבו ואיירו את הסיפור ונקריא אותו. בתום קריאת הסיפור נוכל להזמין ילדים שמעוניינים להמחז חלקים מן הסיפור. "מוזר, מה קורה כאן?" שואל הקבצן.

אפשר לשאול את הילדים למה לדעתם איש אינו מזמין את הקבצן לביתו פנימה. תוכלו להמחז את הסיפור. הזמינו את מי שמעוניין להציג כיצד הם דופקים על דלתות בני העיירה ושואלים אותם: "מה שלומכם? מדוע אינכם פותחים את הדלת לקבצן?" הזמינו את שאר הילדים לענות.

חשוב - פתיחת הדלת לקבצן, או לכל אדם זר, אינה מתאימה לילדים צעירים, ועלינו לציין זאת בפני הילדים שלא יפתחו את הבית לאנשים זרים.

אבל כן נוכל לפתוח את הלב! אפשר לשוחח על הדרכים שבהן אתם עוזרים למישהו ולהיזכר במקרה שבו קיבלתם עזרה מאחרים.

לאחר אכילת המרק בני העיירה שרים, צוחקים ורוקדים – ויש די מרק לכולם. כדאי לשוחח על מה תרמו אנשי העיירה למרק, איש איש בתורו, ולחשוב מה הם "הרוויחו" מתרומתם, שכה שימחה אותם. נסו להיזכר במקרה שבו נוצר משהו חדש וטוב יותר כאשר כל אחד תרם משהו משל עצמו.

פעילות סיום – שרשרת הנתינה

עזרים:

רצועות נייר צבעוני
טושים או צבעים
שדכן
סלסלה או קופסה

מהלך הפעילות:

נזמין את הילדים לשבת במעגל
ונספר כי לפעמים אנחנו עושים משהו קטן
והוא עושה למישהו אחר טוב בלב.
כשעושים טוב – זה ממשיך הלאה, כמו שרשרת.

נשאל:

מה זה לדעתכם לעזור למישהו? תוכלו לתת דוגמה?
איך מרגישים כשעוזרים?
האם גם משהו קטן יכול להיות חשוב?

כעת המובילים יראו לילדים רצועת נייר אחת ויסבירו:
כל רצועת נייר תהיה מעשה טוב אחד,
כשנחבר את כולן – תיווצר שרשרת גדולה של נתינה.

אפשר לערוך את הפעילות הזו בשתי דרכים:

1. המובילים מזמינים ילדים שמעוניינים לומר מעשה טוב שתורם לקהילה
לתת להם את הסרט שלהם ושיחברו אותו לשרשרת הגדולה.

2. המובילים יחלקו את הסרטים והילדים יוכלו לומר את המשפט (המובילים יכתבו להם את
המשפט על הסרט והם יקשטו את הסרט ואחר כך חברו את כל הסרטים לשרשרת
ארוכה של נתינה ומעשים טובים.

אפשר לסיים בתליית שרשרת הנתינה ולשאול את הילדים:

האם נעים לחיות במקום שכולם עוזרים ועושים מעשים טובים?
איך זה גורם לך להרגיש?
איך זה גרם לאחרים להרגיש?

רשימת עזרים לתוכנית זו:

קלפי יוגלה
גיר
קוביית משחק
בריסטול עבה או קרטון ממוחזר (A3)
גזעי עצים דקים או ענפים מהטבע (מחצר הצהרון)
חוטי צמר או חוטי קנבס
צבעי גואש
ספוגים קטנים או מברשות רחבות
דבק פלסטי או דבק סטיק
עלים, זרעים, תרמילים, קליפות (מהטבע)
טושים עבים
חצאי בריסטולים לבנים או גיליונות נייר גדולים
ירחונים צבעוניים
מספריים
צבעי פסטל
טושים
מדבקות שונות
פונפונים
אביזרי יצירה מגוונים שיש בצהרון
קופסה עם צעצועים קטנים
גרביים / צעיף
כוסות פלסטיק
קוביות / פאזל פשוט
דפי בריסטול
דבק פלסטי
פונפונים בצבעים ומרקמים שונים
ירחונים ועיתונים
קעריות עם מעט צבעי גואש שונים
דף בריסטול לכל ילד
מגבונים
חוטי פלסטיק צבעוניים
חרוזים גדולים (בטיחותיים)
סרטי בד או חוט גומי עגול
קופסאות קטנות לחרוזים
ארגז קרטון

כמה חפצים פשוטים (לא כולם חייבים להיות קשורים ישירות לחברות)
דוגמות לחפצים:
בובה קטנה
לב / מדבקה
כדור קטן
צעף
כף
קובייה
פנס או מנורה
דפי ציור גדולים A3
עפרונות
חוט פלסטיק ליצירה
כפתורים שונים עם חורים גדולים
מדבקות של פרחים ועצים
חפצי בית פשוטים שיש בצהרון (מטאטא צעצוע, בובה, קערה, כף)
סלסלה עם בובות כף יד שונות (רצוי דמויות משפחה)
סלסלות עם חלקי לגו
כרטיסי תמונות של אנשים שונים שיש להם תפקידים בקהילה (מצורף בתוכנית להדפסה)
חומרי מיחזור שונים
קופסאות קרטון בגדלים שונים (נעליים, דגנים, תרופות)
גלילי נייר מגבת
קופסאות פלסטיק של גבינות מעדנים וכדומה
בקבוקי פלסטיק
מכסים, פקקים שונים
אריזות מזון נקיות
דבק חם (לשימוש המובילים בלבד)
פלסטלינה
(לדמויות ואלמנטים קטנים כמו אנשים, עצים, פרחים, מכוניות, ספסלים)
גלילי נייר מגבת
פקקים
קוביות

ספרים:

"מרק כפתורים"
"עץ אבא"
"שקית של געגוע"
"חברים טובים"